GENERALINIO ADVOKATO
NILS WAHL IŠVADA,
pateikta 2016 m. kovo 17 d.[1]

Byla C-493/14

Dilly's Wellnesshotel GmbH

(Bundesfinanzgericht (Federalinis finansų teismas, Austrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Valstybės pagalba — Reglamentas (EB) Nr. 800/2008 — Pagalbos kategorijos, kurios gali būti laikomos suderinamos su bendrąja rinka — Aplinkos apsaugai skirta pagalba — Pagalba aplinkos apsaugos mokesčių lengvatų forma — Privalomas išimties taikymo sąlygų pobūdis“

1. Pripažįstama, kad valstybėms narėms pagal sutartis tenkanti pareiga iš anksto pranešti apie kiekvieną priemonę, kuria siekiama suteikti arba pakeisti naują pagalbą, yra vienas iš svarbiausių valstybės pagalbos srityje atliekamos kontrolės elementų[2]. Remiantis tuo neabejotinai darytina išvada, kad kiekvieną šios pareigos apribojimą, kurį lemia noras tiksliai apibrėžtais atvejais palengvinti nacionalinių institucijų ir Europos Komisijos bendradarbiavimą imantis administracinio paprastinimo priemonių, kai taikoma bendroji išimtis, reikia aiškinti siaurai.

2. Šis privalomasis pobūdis nagrinėjamas *Bundesfinanzgericht* (Austrijos federalinis finansų teismas)[3] prašyme priimti prejudicinį sprendimą, kuriame keliami keli Reglamento (EB) Nr. 800/2008[4] išaiškinimo klausimai.

3. Šioje byloje Teisingumo Teismas turi galimybę patikslinti procedūrines ir materialines sąlygas, kurios turi būti įvykdytos, kad valstybei narei pagal šį reglamentą galėtų būti taikoma pareigos pranešti apie pagalbos priemones išimtis. Ji suteikia galimybę pažymėti, kad visi tiksliai apibrėžti įpareigojimai, kurie šiomis aplinkybėmis yra taikomi valstybėms narėms, nesvarbu, ar jie būtų procedūriniai, ar materialiniai, yra privalomojo pobūdžio, o jų nevykdant prarandama galimybė pasinaudoti prašoma taikyti išimtimi.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — Žr., be kita ko, Sprendimą *France Télécom / Komisija* (C-81/10 P, EU:C:2011:811, 58 punktas).

3 — Svarbu pažymėti, kad šis teismas buvo įsteigtas vietoj *Unabhängiger Finanzsenat* (Nepriklausoma finansų kolegija) ir kad Teisingumo Teismas yra kelis kartus pareiškęs, kad turi jurisdikciją atsakyti į jos pateiktus klausimus.

4 — 2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamentas, skelbiantis tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 straipsnius (Bendrasis bendrosios išimties reglamentas) (OL L 214, p. 3).

I – **Teisinis pagrindas**

A – *Sąjungos teisė*

4. SESV 109 straipsnyje (anksčiau – EB sutarties 94 straipsnis) Europos Sąjungos Tarybai, be kita ko, leidžiama imtis įgyvendinimo priemonių siekiant nustatyti pagalbos kategorijas, kurioms netaikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje (anksčiau – EB 93 straipsnio 3 dalis) numatyta pranešimo procedūra.

5. 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 994/98 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims [5] buvo priimtas būtent pagal EB sutarties 94 straipsnį. Šio reglamento 3 straipsnio „Skaidrumas ir monitoringas" 1 dalyje buvo nurodyta, kad, „priimdama reglamentus pagal 1 straipsnį, Komisija nustato valstybėms narėms išsamias taisykles, kaip užtikrinti pagalbos, kuriai pagal tuos reglamentus netaikomas reikalavimas informuoti, monitoringą ir skaidrumą."

6. Remiantis Reglamentu Nr. 994/98 buvo priimtas Reglamentas Nr. 800/2008 [6], kuris taikytinas šioje byloje.

7. Pagal Reglamento Nr. 800/2008 I skyriuje esančio 1 straipsnio „Taikymo sritis" 1 dalies d punktą šis reglamentas taikomas, be kita ko, „pagalbai aplinkos apsaugai".

8. Minėtame skyriuje esančio 3 straipsnio „Išimties taikymo sąlygos" 1 dalyje buvo numatyta:

„Visas šio reglamento I skyriaus sąlygas ir atitinkamas šio reglamento II skyriaus nuostatas atitinkančios pagalbos schemos laikomos suderinamomis su bendrąja rinka, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 3 dalyje, ir joms netaikomas Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatytas reikalavimas pranešti, jeigu bet kokia pagal tokią schemą suteikta individuali pagalba atitinka visas šio reglamento sąlygas ir jei schemoje pateikiama aiški nuoroda į šį reglamentą, nurodant jo pavadinimą ir paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* numerį."

9. Minėto skyriaus 9 straipsnyje „Skaidrumas" buvo nustatyta:

„1. Per 20 darbo dienų nuo pagalbos schemos įsigaliojimo arba nuo *ad hoc* pagalbos paskyrimo, kai pagalbos priemonei taikoma išimtis pagal šį reglamentą, susijusi valstybė narė perduoda Komisijai informacijos apie tokią pagalbos priemonę santrauką. Ši santrauka perduodama elektroniniu būdu, naudojant Komisijos nustatytą kompiuterinę programą, III priede nustatyta forma.

Komisija nedelsdama patvirtina, kad santrauka gauta.

Santraukas Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir Komisijos tinklavietėje.

5 — OL L 142, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 312. Reglamentas Nr. 994/98 buvo iš dalies pakeistas 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 733/2013, (OL L 204, p. 11), o vėliau panaikintas 2015 m. liepos 15 d. Tarybos reglamentu (ES) 2015/1588 dėl [SESV] 107 ir [SESV 108] straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 248 p. 1).

6 — Reglamentas Nr. 800/2008 buvo iš dalies pakeistas 2013 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1224/2013 (OL L 320 p. 22). Taigi Reglamento Nr. 800/2008 taikymo laikotarpis buvo pratęstas iki 2014 m. birželio 30 d. Vėliau šis reglamentas buvo panaikintas 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant [SESV 107] ir [SESV 108] straipsnius (OL L 187 p. 1).

2. Pagalbos schemai įsigaliojus arba skiriant *ad hoc* pagalbą, kuriai taikoma išimtis pagal šį reglamentą, susijusi valstybė narė tokios pagalbos priemonės tekstą paskelbia internete. Pagalbos schemos atveju tokiame tekste nurodomos nacionalinėje teisėje nustatytos sąlygos, kuriomis užtikrinama, kad laikomasi šio reglamento nuostatų. Atitinkama valstybė narė užtikrina, kad visas pagalbos schemos tekstas būtų prieinamas internete per visą pagalbos priemonės galiojimo laikotarpį. Atitinkamos valstybės narės pagal 1 dalį teikiamoje informacijos santraukoje nurodomas interneto adresas, kuriuo galima iš karto rasti visą pagalbos priemonės tekstą.

<…>."

10. Tame pat skyriuje esantis 10 straipsnis „Kontrolė" buvo suformuluotas taip:

„1. Komisija reguliariai kontroliuoja pagalbos priemones, apie kurias jai buvo pranešta pagal 9 straipsnį.

<…>

3. Atitinkama valstybė narė, gavusi raštišką prašymą, per 20 darbo dienų arba per ilgesnį laikotarpį, kuris gali būti nustatytas prašyme, suteikia Komisijai visą informaciją, kuri Komisijai atrodo būtina šio reglamento taikymui kontroliuoti.

Kai atitinkama valstybė narė nesuteikia prašomos informacijos Komisijai per jos nurodytą laikotarpį arba per bendrai susitartą laikotarpį, arba kai valstybė narė suteikia ne visą informaciją, Komisija siunčia priminimą, nustatydama naują galutinį informacijos pateikimo terminą. Jei, nepaisant tokio priminimo, atitinkama valstybė narė nepateikia prašomos informacijos, Komisija, suteikusi atitinkamai valstybei narei galimybę pareikšti savo nuomonę, gali priimti sprendimą, kuriuo nustatoma, kad apie kiekvieną ateityje teikiamą pagalbos priemonę, kuriai taikomas šis reglamentas, arba jos dalį reikia pranešti Komisijai pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį."

11. Reglamento Nr. 800/2008 17 straipsnis „Apibrėžtys" buvo II skyriaus 4 skirsnyje „Pagalba aplinkos apsaugai" ir jame buvo nustatyta:

„Šiame skirsnyje vartojamos šios sąvokos:

1) aplinkos apsauga – visi veiksmai, kuriais siekiama kompensuoti gavėjo veiklos padarytą žalą arba užkirsti kelią žalai, kurią fizinei aplinkai ar gamtiniams ištekliams gavėjo veikla gali padaryti, sumažinti tokios žalos pavojų arba skatinti veiksmingesnį gamtinių išteklių panaudojimą, įskaitant energijos taupymo priemones ir atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą;

<…>

10) aplinkos apsaugos mokestis – mokestis, kurio konkreti mokesčio bazė yra aiškiai susijusi su neigiamu poveikiu aplinkai arba kuriuo siekiama apmokestinti tam tikrą veiklą, gaminius arba paslaugas, kad aplinkosaugos išlaidos būtų įskaičiuotos į jų kainą ir (arba) kad gamintojai bei vartotojai orientuotųsi į tas veiklos rūšis, kurios mažiau kenkia aplinkai;

<…>."

12. Minėtame 4 skirsnyje esantis 25 straipsnis „Pagalba aplinkos apsaugos mokesčių lengvatų forma“ buvo suformuluotas taip:

„1. Pagalbos aplinkos apsaugos mokesčių lengvatų forma schemos, tenkinančios [2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, pakeičiančio Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, p. 51)] sąlygas, laikomos suderinamos su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalį ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį, jeigu laikomasi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų sąlygų.

2. Pagalbos gavėjai, kuriems taikomos mokesčių lengvatos, moka bent mažiausią Direktyvoje [2003/96] Bendrijos nustatytą mokestį.

3. Mokesčiai sumažinami ne ilgesniam kaip dešimties metų laikotarpiui. Pasibaigus šiam 10 metų laikotarpiui valstybės narės turėtų iš naujo vertinti tokių pagalbos priemonių tinkamumą.“

B – *Austrijos teisė*

13. Pagal 2010 m. gruodžio 30 d. Biudžeto lydimąjį įstatymą (*Budgetbegleitgesetz*)[7] paslaugų teikimo įmonėms nebeleista susigrąžinti elektros energijos mokesčio.

14. Energijos mokesčių grąžinimo įstatymo (*Energieabgabenvergütungsgesetz*, toliau – EAVG), iš dalies pakeisto BBG 2011 72 straipsniu, 2 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Teisę į mokesčio grąžinimą turi tik tos įmonės, kurios įrodo, kad jų pagrindinė veikla yra materialaus turto gamyba ir jeigu jos netiekia 1 straipsnio 3 dalyje nurodytų energijos išteklių arba šilumos (garų arba karšto vandens), pagamintos naudojant 1 straipsnio 3 dalyje nurodytus energijos išteklius.“

15. Minėto 2 straipsnio taikymo sritis laiko atžvilgiu [EAVG] 4 straipsnio 7 dalyje, kurioje nustatyta:

„[EAVG] 2 ir 3 straipsniai taikytini, jeigu Europos Komisija patvirtina mokesčių grąžinimo prašymus, susijusius su laikotarpiu po 2010 m. gruodžio 31 d.“

16. Įstatymo projekto parengiamuosiuose darbuose dėl EAVG 4 straipsnio 7 dalies nurodyta:

„Iš dalies pakeistų nuostatų taikymas priklauso nuo to, ar jas patvirtina Europos Komisija. Šis pakeitimas įsigalioja energijos naudojimui po 2010 m. gruodžio 31 d. Paslaugų įmonių prašymai, susiję su laikotarpiais po 2010 m. gruodžio 31 d., nebepriimami. Jeigu Komisija patvirtins EAVG pakeitimą kaip leidžiamą valstybės pagalbą, teisinis apribojimas gamybos įmonėms bus pradėtas taikyti nuo 2011 m. sausio 1 d., tad po šios datos paslaugų įmonės nebeturės teisės į energijos mokesčio grąžinimą už suvartotą energiją. Jeigu Komisija nepatvirtintų pakeitimo, esama teisinė padėtis nepasikeistų, tad ir gamybos, ir paslaugų įmonės turėtų teisę susigrąžinti energijos mokesčius.“

II – **Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme**

17. 2011 m. gruodžio 29 d. *Dilly's Wellnesshotel GmbH* (toliau – *Dilly's Wellnesshotel*) pateikė prašymą grąžinti energijos mokesčius už 2011 metus.

7 — *BGBl.* I, 111/2010 (toliau – BBG 2011).

18. 2012 m. vasario 21 d. sprendimu šis prašymas buvo atmestas kaip nepagrįstas, atsižvelgiant į naująjį reglamentavimą, išdėstytą BBG 2011, pagal kurį energijos mokesčiai nuo 2011 m. sausio 1 d. gali būti grąžinami tik gamybos įmonėms. *Unabhängiger Finanzsenat* (Nepriklausoma finansų kolegija), kuri vėliau tapo *Bundesfinanzgericht* (Federalinis finansų teismas), pareikštas ieškinys buvo atmestas.

19. 2013 m. kovo 19 d. sprendimu *Verwaltungsgerichtshof* (Administracinis teismas) nutarė, kad po to, kai šis teismas priėmė 2012 m. rugpjūčio 22 d. sprendimą, energijos mokestis dar turėjo būti grąžinamas paslaugų įmonėms už 2011 m. sausio mėn. *Verwaltungsgerichtshof* (Administracinis teismas) nuomone, tą mėnesį Komisija dar nebuvo pritarusi naujajam teisės aktui dėl pranešimo, pateikiamo pagal Reglamentą Nr. 800/2008, kuris buvo susijęs tik su laikotarpiu nuo 2011 m. vasario 1 d.

20. *Dilly's Wellnesshotel* pareiškė papildomą administracinį skundą *Unabhängiger Finanzsenat* (Nepriklausoma finansų kolegija), kuriuo iš esmės reikalavo, be kita ko, kad jai būtų grąžintas visas energijos mokestis už laikotarpį nuo 2011 m. sausio mėn. ir mažiausiai iki gruodžio mėn.

21. *Dilly's Wellnesshotel* rėmėsi principu, kad, jeigu taikant EAVG 2 straipsnio 1 dalį ir 4 straipsnio 7 dalį kartu, pažeidžiama Sąjungos teisė, BBG 2011 nustatytas naujasis reglamentavimas netaikytinas ir paslaugų įmonės galėtų toliau prašyti grąžinti energijos mokesčius už visus 2011 metus ir už vėlesnius laikotarpius.

22. Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pradinės redakcijos EAVG 2 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta grąžinti energijos mokestį įmonėms, kurios iš esmės verčiasi „materialaus turto gamyba". Mokestis nebuvo grąžinamas teikiant paslaugas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, remiantis EAVG parengiamaisiais darbais, šio įstatymo tikslas buvo neleisti, kad Austrijos gamybos pramonės subjektų, suvartojančių daug energijos, konkurencinė padėtis būtų prastesnė už kitų šalių įmonių, kurios paprastai tose šalyse nebuvo apmokestinamos energijos mokesčiu.

23. Nacionalinės teisės aktai, susiję su energijos mokesčių grąžinimu, vėliau buvo kelis kartus keičiami.

24. Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl naujojo reglamentavimo, susijusio su energijos mokesčių grąžinimu ir išdėstyto BBG 2011, atitikties Reglamentui Nr. 800/2008. Minėtas teismas iš tiesų kelia klausimą, ar Austrijos Respublika gali remtis Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnyje numatyta specialia procedūra nagrinėjamo nacionalinės teisės akto atžvilgiu, jeigu iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad nėra laikomasi kelių šio reglamento I skyriaus sąlygų.

25. Būtent tokiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzgericht* (Federalinis finansų teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pažeidžiama Sąjungos teisė, kai pagalbos schemai taikoma speciali procedūra pagal Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnį, siekiant atleidimo nuo SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyto reikalavimo pranešti, nors ji neatitinka įvairių [šio reglamento] I skyriuje numatytų įpareigojimų, be to, nepateikia jokios nuorodos į [minėtą] reglamentą?

2. Ar pažeidžiama Sąjungos teisė, kai pagalbos schema grindžiama specialia procedūra pagal Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnį, kuri yra taikoma pagalbai aplinkosaugai, nors netenkinamos II skyriuje nustatytos sąlygos: neskatinamos aplinkosaugos arba energijos taupymo priemonės pagal [minėto] reglamento 17 straipsnio 1 punktą?

3. Ar Sąjungos teisei prieštarauja nacionalinis reglamentavimas, nenumatantis apribojimo laiko atžvilgiu ir nepateikiantis jokių nuorodų dėl pranešime apie atleidimą nuo reikalavimo pranešti nurodomo laikotarpio, dėl ko Reglamento [Nr. 800/2008] 25 straipsnio 3 dalyje reikalaujamą energijos mokesčio grąžinimo ribojimą dešimčiai metų galima nustatyti tik remiantis pranešimu apie reikalavimo netaikymą?“

26. *Dilly's Wellnesshotel*, Austrijos, Estijos vyriausybės ir Komisija pateikė pastabas raštu.

27. 2016 m. sausio 21 d. įvyko teismo posėdis, kuriame dalyvavo *Dilly's Wellnesshotel*, Austrijos vyriausybė ir Komisija.

III – **Analizė**

A – *Pirminiai argumentai dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo atvejo ir pareigos pranešti apie ketinimą suteikti naują pagalbą*

1. Pagrindinėje byloje nagrinėjamas atvejis

28. Šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliami keli aiškinimo klausimai, susiję su procedūrinėmis (pirmasis prejudicinis klausimas) ir materialinėmis (antrasis ir trečiasis prejudiciniai klausimai) sąlygomis, kurias turi atitikti nacionalinė pagalbos priemonė, kad jai būtų galima pagal Reglamentą Nr. 800/2008 taikyti pareigos pranešti išimtį.

29. Kaip matyti iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktos informacijos, ginčas pagrindinėje byloje kilo dėl to, kad Austrijos mokesčių institucija atsisakė patenkinti ieškovės pagrindinėje byloje *Dilly's Wellnesshotel*, paslaugas teikiančios įmonės, prašymą grąžinti energijos mokesčius už 2011 metus. Šis atsisakymas buvo motyvuojamas tuo, kad nuo BBG 2011 išdėstyto pakeitimo pagal EAVG energijos mokesčiai nebegali būti grąžinami paslaugų teikėjams.

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme pareikštame ieškinyje ieškovė pagrindinėje byloje remiasi minėto nacionalinės teisės akto ankstesne redakcija, pagal kurią šis teisės aktas buvo taikomas ir paslaugų teikėjams. Jos teigimu, kadangi naujuoju teisės aktu nesilaikoma privalomųjų Reglamento Nr. 800/2008 nuostatų, jam netaikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos pareigos pranešti išimtis, todėl jis negali būti įgyvendintas.

31. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą būtent įgyvendindamas jam tenkančią pareigą nustatyti visas pasekmes, kylančias dėl galimo Sąjungos teisės valstybės pagalbos srityje pažeidimo, kuriuo asmenys remiasi įgyvendindami savo procesines teises[8]. Iš tiesų pagal SESV 108 straipsnio 3 dalies trečią sakinį „atitinkama valstybė narė savo pasiūlytų priemonių neįgyvendina tol, kol nepriimamas galutinis sprendimas“. Reglamento (EB) Nr. 659/1999[9] 3 straipsnyje „Sustabdymo sąlyga“ šiuo atžvilgiu patikslinta, kad „pagalba, apie kurią reikia pranešti <...> neskiriama tol, kol Komisija nepriima tokią pagalbą patvirtinančio sprendimo, arba kol nelaikoma, kad Komisija tokį sprendimą priėmė“.

8 — Žr., be kita ko, sprendimus *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon* (C-354/90, EU:C:1991:440, 16 ir 17 punktai) ir SFEI ir kt. (C-39/94, EU:C:1996:285).

9 — 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas, nustatantis išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), iš dalies pakeistas 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL L 363, p. 1, toliau Reglamentas Nr. 659/1999).

32. Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad apie pirminės redakcijos EAVG Komisijai buvo pranešta 2002 m. kaip apie valstybės pagalbą ir kad ji buvo pripažinta suderinama su vidaus rinka. Apie pagrindinei bylai aktualią EAVG redakciją Komisijai per nustatytą terminą nebuvo pranešta kaip apie valstybės pagalbą, nes Austrijos finansų ministerija laikėsi nuomonės, kad šiam pakeitimui pagal Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnį taikoma pranešimo išimtis.

33. Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad 2011 m. vasario 7 d. Komisijai buvo pateiktas pranešimas dėl naujos redakcijos EAVG, kuriame buvo pranešta apie naują schemos taikymo laikotarpį nuo 2011 m. vasario 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. Priemonės santrauka, nurodant šį laikotarpį, buvo paskelbta 2011 m. rugsėjo 30 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Paaiškėjo, kad skelbime pateikta interneto nuoroda, kurią nuspaudus turėjo būti pateikiamas visas priemonės tekstas, buvo klaidinga.

34. Be to, atrodo akivaizdu, kad apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą nacionalinės teisės aktą nebuvo pranešta Komisijai pagal Reglamento Nr. 659/1999 2 straipsnį ir kad vienintelė pareigos pranešti išimtis, kuri galėjo būti taikoma, buvo numatyta Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnyje.

2. Pareigos pranešti apie ketinimą suteikti naują pagalbą reikšmė ir būtinybė siaurai aiškinti įpareigojimus, tenkančius valstybėms narėms pagal bendrosios išimties reglamentą

35. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai neabejotinai susiję su tam tikra naujove, nes kol kas Reglamentas Nr. 800/2008 dar nebuvo išaiškintas atsižvelgiant į šioje byloje konkrečiai nurodytus aspektus [10].

36. Manau, prieš nagrinėjant iš eilės šioje byloje pateiktus klausimus vertėtų priminti tam tikras svarbiausias taisykles ir principus, kuriais vadovausiuosi atlikdamas savo analizę.

37. Pirma, pagal SESV 108 straipsnio 3 dalies pirmą sakinį, patikslintą Reglamento Nr. 659/1999 2 straipsnio 1 dalyje, pareiga pranešti apie kiekvieną ketinimą suteikti naują pagalbą yra taisyklė. Iš tiesų reikia pažymėti, kad išankstinio pranešimo pareiga yra kiekvienos Sutartyje nustatytos kontrolės sistemos kertinis akmuo, nes dėl jos Komisija gali veiksmingai ir nuolat prevenciškai tikrinti visus ketinimus suteikti naują arba pakeisti esamą pagalbą. Kaip nurodė generalinis advokatas F. Jacobs, „pareiga pranešti apie numatytą pagalbą yra tokia akivaizdžiai svarbi bendrosios rinkos veikimui, kad, šioje srityje nesant jokio Tarybos reglamento, jos turi būti griežtai laikomasi tiek turinio, tiek formos atžvilgiu, be to, labai svarbu, kad iš pranešimo būtų aiškiai matyti, kad juo Komisijai suteikiama galimybė pateikti savo pastabas pagal 93 straipsnio 3 dalį ir prireikus pradėti 93 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą, prieš pradedant įgyvendinti numatomą pagalbą“ [11].

38. Teisingumo Teismas jau labai seniai nusprendė, kad pareiga pranešti Komisijai apie ketinimą suteikti arba pakeisti pagalbą taikoma ne tik pradiniam projektui, bet ir vėlesniems šio projekto pakeitimams, patikslinus, kad ši informacija gali būti pateikta Komisijai per konsultacijas, rengiamas gavus pradinį pranešimą [12].

39. Pagal 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles [13], 4 straipsnio 1 dalį sąvoka „nauja pagalba“, be kita ko, apima „vis[us] pakeitim[us], išskyrus grynai formalaus ir administracinio pobūdžio pakeitimus, kurie negali turėti įtakos pagalbos priemonės

10 — Nors minėtu reglamentu buvo remiamasi kai kuriose Teisingumo Teisme iškeltose bylose (Sprendimas *Wam Industriale / Komisija*, C-560/12 P, EU:C:2013:726 ir generalinės advokatės E. Sharpston išvada byloje *Komisija / Ispanija*, C-184/11, EU:C:2014:33), jo pateikti išaiškinimai yra nelabai naudingi šiai bylai.

11 — Žr. išvadą byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Prancūzija / Komisija* (C-301/87, EU:C:1989:357, 19 punktas).

12 — Žr. Sprendimą *Heineken Brouwerijen* (91/83 ir 127/83, EU:C:1984:307, 18 punktas).

13 — OL L 140, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 4 t., p. 3.

atitikimui bendrosios rinkos reikalavimams“. Be to, pagal Reglamento Nr. 794/2004 4 straipsnio 2 dalies c punktą taikomos leistinos pagalbos schemos taikymo kriterijų sugriežtinimas, nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo siekiama apriboti įmonių su joms taikoma schema, apie kurią anksčiau pranešta, ratą, priskiriamas prie pakeitimų, apie kuriuos iš principo privaloma pranešti.

40. Pareiga pranešti apie kiekvieną pagalbos schemos, apie kurią anksčiau pranešta, pakeitimą taikoma neatsižvelgiant į tai, ar pačia nauja sistema nustatomas su bendrąja rinka nesuderinamas atrankinis pranašumas. Iš tiesų pagalba gali būti pripažįstama nauja pagalba arba esamos pagalbos pakeitimu remiantis tik tomis nuostatomis, kuriose numatyta suteikti pagalbą, jos suteikimo tvarka ir apribojimai [14].

41. Mano nuomone, valstybėms narėms šioje srityje taikomas griežtas įpareigojimas galioja ir tuomet, kai reikia nustatyti, kokiomis sąlygomis valstybės narės pagal išimties reglamentą gali būti atleistos nuo pareigos pranešti.

42. Be to, laikausi nuomonės, kad jeigu pagal SESV 108 straipsnio 4 dalį yra priimamas bendrosios išimties reglamentas, nuo pareigos pranešti gali būti atleidžiama tik kalbant apie priemones, kurios visais atžvilgiais atitinka tokiame išimties reglamente numatytas sąlygas. Jeigu nėra tenkinamos visos išimties sąlygos, paprastai taikoma pareiga pranešti.

43. Antra, ir tęsiant mano jau išplėtotą mintį, kadangi pagrindinis principas yra valstybės pagalbos nesuderinamumas su bendrąja rinka, šioje srityje numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos turi būti aiškinamos siaurai. Toks principas reiškia, jog pareiga įrodyti, kad procedūrinės ir materialinės sąlygos, nuo kurių priklauso pagalbos suderinamumas, tenka atitinkamai valstybei narei. Be kita ko, ji turi pateikti visus reikšmingus įrodymus, kurie patvirtintų, kad yra tenkinamos prašomos taikyti leidžiančios nukrypti nuostatos sąlygos [15].

44. Trečia, jeigu pareigos pranešti išimtis, kaip šioje byloje, yra galima pagal bendrosios išimties reglamentą, priimtą remiantis Reglamentu Nr. 994/98, pagal privalomuosius skaidrumo ir veiksmingumo reikalavimus, kuriais yra grindžiamas tokio reglamento priėmimas (be kita ko, žr. jo 3 straipsnį ir 4, 6, 7 ir 10 konstatuojamąsias dalis), taip pat teisinio saugumo reikalavimus trečiųjų asmenų atžvilgiu būtina, kad valstybės narės laikytųsi tikslių išimties reglamente nustatytų taisyklių.

45. Kadangi pareiga pranešti turi esminę reikšmę ketinimų suteikti valstybės pagalbą kontrolės sistemoje, turi būti tinkamai laikomasi *visų* išimties reglamente įtvirtintų tikslių taisyklių, siekiant galimo šio įpareigojimo netaikymo. Skirtingai nei tuo atveju, kai valstybės narės pateikia informaciją, skirtą įrodyti numatomos suteikti pagalbos suderinamumui su bendrąja rinka, tikslios sąlygos, numatytos išimties reglamente, siekiant, kad nebūtų taikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga pranešti apie ketinimus suteikti naują pagalbą, neskirstomos pagal hierarchiją.

46. Tokiomis aplinkybėmis nereikia skirstyti įvairių išimties taikymo sąlygų – „esminių“ ir kitų Reglamente Nr. 800/2008 numatytų sąlygų – taigi ir vienos ar kitos sąlygos nesilaikymo teisinių pasekmių. Vienintelis skirtumas, kuris gali būti reikšmingas kalbant apie šį reglamentą, yra skirtumas tarp vadinamųjų „bendrųjų išimties taikymo sąlygų“, numatytų šio reglamento I skyriuje „Bendrosios nuostatos“ (1–12 straipsniai), ir jo II skyriuje „Specialiosios skirtingų rūšių pagalbos nuostatos“ (13–42 straipsniai) įtvirtintų specialiųjų sąlygų.

14 — Žr., be kita ko, Sprendimą *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311, 28 punktas).

15 — Žr., be kita ko, Sprendimą *Italija / Komisija* (C-372/97, EU:C:2004:234, 81 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

47. Nors nepaneigiama, kad kitose Sąjungos teisės srityse galima diferencijuoti esminio ir kitokio pobūdžio procedūrinius trūkumus, mano supratimu, toks atskyrimas negali būti taikomas tuo atveju, kai visos valstybėms narėms nustatytos sąlygos, kaip yra pranešimo apie ketinimą suteikti naują pagalbą procedūrų ir, jei taikytina, šios procedūros išimties taikymo atveju, yra griežtai privalomojo pobūdžio.

48. Nors Sprendime *Heintz van Landewijck*[16] Teisingumo Teismas, prašomas pareikšti poziciją dėl valstybėms narėms pagal 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (toliau – Šeštoji direktyva)[17] 27 straipsnio 5 dalį taikomos pareigos pranešti, tikrai konstatavo, kad pranešimo apie priemones, skirtas supaprastinti mokesčių surinkimui, termino praleidimas nėra esminis procedūrinis trūkumas, dėl kurio reikėtų netaikyti nukrypstančios priemonės, apie kurią pranešta per vėlai.

49. Vis dėlto net darant prielaidą, kad išimties taikymo sąlygų laikymosi klausimą būtų galima vertinti analogiškai (man tai atrodo pernelyg abejotina, atsižvelgiant į jau minėtą griežtai privalomą nagrinėjamame reglamente nustatytų išimties taikymo sąlygų pobūdį), pažymiu, kad Teisingumo Teismas, primindamas taisyklę, pagal kurią nuo Šeštosios direktyvos nukrypstančia priemone, kurios buvo imtasi pažeidžiant valstybėms narėms pagal šios direktyvos 27 straipsnio 2 dalį nustatytą pareigą pranešti, negalima remtis prieš mokesčių mokėtoją, taip pat nurodė, jog šią išvadą pagrindžia aplinkybė, kad toje „byloje tai buvo ne nauja nukrypstanti priemonė, kurią turėjo leisti Taryba, o konkreti priemonė, kuri jau buvo 1977 m. sausio 1 d. ir kurią valstybė narė norėjo toliau taikyti pagal Šeštosios direktyvos 27 straipsnio 5 dalį, nepaisant jos įgyvendinimo“[18].

50. Akivaizdu, kad tokia situacija skiriasi nuo situacijos, kai, kaip šioje byloje, kalbama apie naują pagalbą, nors ją ir lėmė nacionalinės teisės akto, apie kurį buvo pranešta anksčiau, pakeitimas.

51. Bet kuriuo atveju valstybės pagalbos srityje, jeigu yra aiškiai suformuluotos nuostatos, kaip antai nuostatos, susijusios su pareiga pranešti ir kartu šios pareigos išimties taikymo galimybėmis, reikia konstatuoti, kad šiose nuostatose numatytos sąlygos nėra vien formalumai[19].

52. Taip, be kita ko, turi būti kalbant apie bendrosios išimties reglamente numatytas privalomas sąlygas, kurios yra numatytos Reglamento Nr. 800/2008 I skyriuje. Mano nuomone, nuo pareigos oficialiai pranešti apie numatomą pagalbos priemonę negali būti atleidžiama tuo atveju, jeigu yra pažeidžiamos viena arba kelios tokios sąlygos. Priemonėms, kurios neatitinka visų reikalaujamų sąlygų, kaip nurodyta šio reglamento 7 konstatuojamojoje dalyje, ir toliau taikoma EB sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga pranešti.

B – *Dėl pirmojo klausimo: iš Reglamento Nr. 800/2008 kylantys procedūriniai reikalavimai*

53. Pirmuoju klausimu, susijusiu su procedūriniais reikalavimais, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, pirma, kokį poveikį turi nuorodos į Reglamentą Nr. 800/2008 nepateikimas nagrinėjamoje pagalbos priemonėje, antra, pavėluotas apibendrintos informacijos, susijusios su šia priemone, pateikimas Komisijai ir, trečia, klaida interneto nuorodoje, kurią nuspaudus turėtų būti pateikiamas visas minėtos priemonės tekstas.

16 — C-494/04, EU:C:2006:407, 51 punktas.

17 — OL L 145, p. 1.

18 — Sprendimas *Heintz van Landewijck* (C-494/04, EU:C:2006:407, 49 punktas).

19 — Pagal analogiją žr. Nutartį *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português / Komisija* (C-93/15 P, EU:C:2015:703, 67 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

1. Aiškios nuorodos į Reglamentą Nr. 800/2008 reikalavimas

54. Man atrodo, kad apie tokios nuorodos, kuri yra viena iš griežtų sąlygų, taikomų Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos išimčiai, būtiną pobūdį galima aiškiai spręsti iš atitinkamų Reglamento Nr. 800/2008 nuostatų.

55. Šiuo atžvilgiu minėto reglamento 3 straipsnio „Išimties taikymo sąlygos" 1 dalyje numatyta, kad „visas" šio reglamento I skyriaus sąlygas ir atitinkamas šio reglamento II skyriaus nuostatas atitinkančios pagalbos schemos laikomos suderinamomis su bendrąja rinka ir joms netaikoma pareiga pranešti, jeigu bet kokia pagal tokią schemą suteikta individuali pagalba atitinka „visas šio reglamento sąlygas" ir jei schemoje pateikiama „aiški nuoroda į [Reglamentą Nr. 800/2008], nurodant jo pavadinimą ir paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* numerį".

56. Be to, Reglamentas Nr. 800/2008 buvo priimtas remiantis Reglamentu Nr. 994/98, kurio 3 straipsnio „Skaidrumas ir monitoringas" 1 dalyje buvo nustatyta, kad, „priimdama reglamentus pagal 1 straipsnį, Komisija nustato valstybėms narėms išsamias taisykles, kaip užtikrinti pagalbos, kuriai pagal tuos reglamentus netaikomas reikalavimas informuoti [pranešti], monitoringą ir skaidrumą".

57. Šią nuostatą reikia aiškinti atsižvelgiant į Reglamento Nr. 800/2008 5 konstatuojamąją dalį: „pagal šį reglamentą išimtis turėtų būti taikoma bet kokiai *visas* atitinkamas *šio reglamento sąlygas* atitinkančiai pagalbai <...>. Siekiant užtikrinti skaidrumą ir veiksmingesnę pagalbos kontrolę, bet kokia pagal šį reglamentą taikoma individualios pagalbos priemonė turėtų turėti *aiškią nuorodą* į II skyriaus taikomą nuostatą ir į nacionalinę teisę, kuriomis grindžiama individuali pagalba" (išskirta mano).

58. Šį reikalavimą taip pat reikia vertinti atsižvelgiant į minėtą skaidrumo reikalavimą, kuris, be kita ko, įtvirtintas Reglamento Nr. 994/98 3 straipsnio 1 dalyje. Iš tiesų, kaip teigia Komisija, nuoroda į šį reglamentą konkrečioje pagalbos priemonėje leidžia pagalbos gavėjams ir jų konkurentams suprasti priežastis, dėl kurių ši priemonė gali būti įgyvendinta, nors apie ją nebuvo pranešta Komisijai ir ji neleido šios priemonės. Kitaip tariant, ši nuoroda leidžia ne tik Komisijai įgyvendinti kontrolę, bet ir suinteresuotiesiems asmenims būti informuotiems apie numatomas pagalbos priemones, kad jie galėtų prireikus įgyvendinti savo procesines teises.

59. Nemanau, kad toks aiškinimas, kuris visiškai atitinka Reglamento Nr. 800/2008 tekstą, būtų pernelyg formalus.

60. Pirmiausia valstybėms narėms nėra labai sunku įtraukti į pagalbos priemonę aiškią nuorodą į Reglamentą Nr. 800/2008. Šis paprastumas labai skiriasi nuo Komisijai ir tretiesiems asmenims galimai kylančio sunkumo nustatyti tokią schemą, nesant minėtos nuorodos.

61. Be to, man atrodo, kad Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 1 dalyje numatytas informacijos, susijusios su pagalbos priemone, santraukos pateikimas ir jos paskelbimas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* gali tik iš dalies kompensuoti aiškios nuorodos į reglamentą nepateikimą. Manau, šiomis nuostatomis siekiama skirtingų tikslų, ir vienoje iš jų numatytų sąlygų įvykdymas negali kompensuoti kitoje nuostatoje numatytų sąlygų neįvykdymo.

62. Jeigu, kaip siūlau, Teisingumo Teismas konstatuotų būtiną aiškios nuorodos į Reglamentą Nr. 800/2008 pateikimo pagalbos priemonėje pobūdį, nereikėtų nagrinėti nei kitų pirmojo prejudicinio klausimo aspektų, nei antrojo ir trečiojo prejudicinių klausimų.

63. Jeigu nutiktų priešingai, toliau išnagrinėsiu kitus aspektus.

2. Reikalavimas pateikti informacijos, susijusios su pagalbos priemone, santrauką pagal Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 1 dalį

64. Mano nuomone, pagalbos priemonės santraukos pateikimas Komisijai laikantis Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 1 dalies reikalavimų ir per 20 darbo dienų terminą nuo pagalbos schemos įsigaliojimo yra labai svarbus, kad Komisija galėtų veiksmingai ir per trumpą laiką patikrinti, ar atitinama valstybė narė įvykdė išimties taikymo sąlygas.

65. Tai neabejotinai yra SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos pareigos pranešti išimties taikymo sąlyga.

66. Kadangi tai yra Reglamento Nr. 800/2008 I skyriuje nurodyta sąlyga, jos neįvykdymas reiškia prašomos taikyti išimties netaikytinumą. Jeigu šis pažeidimas ištaisomas per vėlai, kaip, atrodo, buvo pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, mano nuomone, prašoma taikyti išimtis gali būti taikoma tik ateičiai, t. y. laikotarpiui po padėties ištaisymo, t. y. laikotarpiui nuo 2011 m. vasario mėn. iki mažiausiai gruodžio mėn.[20], bet ne ankstesniam laikotarpiui.

3. Reikalavimas nurodyti interneto adresą, kuriuo suteikiama tiesioginė prieiga prie viso pagalbos priemonės teksto

67. Pagal Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį valstybė narė turi internete paskelbti visą nagrinėjamos pagalbos priemonės tekstą. Pagal Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 2 dalies trečią sakinį atitinkama valstybė narė taip pat turi užtikrinti, kad šis visas minėtos priemonės tekstas būtų prieinamas tiek laiko, kiek ši priemonė galioja. Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad Austrijos Respublika visais atžvilgiais neįvykdė šių įpareigojimų.

68. Dėl Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 2 dalies ketvirto sakinio, kuriame reikalaujama, kad valstybės narės paskelbtoje santraukoje būtų pateikiamas interneto adresas, kuriuo „galima iš karto rasti visą pagalbos priemonės tekstą“, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad Komisijai pranešto interneto adreso, pateikto *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtoje santraukoje, neįmanoma atidaryti.

69. Kaip jau nurodžiau, Reglamento Nr. 800/2008 3 straipsnio 1 dalyje valstybės narės įpareigojamos laikytis visų jos I skyriuje nurodytų sąlygų. Juo labiau taip yra tuo atveju, kai kalbama apie nuostatas, kurios atspindi teisės aktų leidėjo norą užtikrinti skaidrumą ir teisinį saugumą nagrinėjant pagalbos priemones.

70. Laikytis iš Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio kylančių įpareigojimų būtina taip pat griežtai kaip ir reikalavimo pateikti aiškią nuorodą į šį reglamentą. Jeigu būtų nuspręsta kitaip, tuomet būtų nustatyta pagal išimties reglamentą valstybėms narėms nustatytų skirtingų sąlygų hierarchija, ypač procedūrinių.

71. Vis dėlto man atrodo, kad skaidrumo reikalavimai yra įvykdyti, jeigu, nepaisant to, kad neveikia Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnyje numatytoje santraukoje pateikta interneto nuoroda (kuri gali neveikti dėl techninių priežasčių), aiškiai įrodoma, kad, atsižvelgiant į Komisijai pagal šią nuostatą pateiktoje santraukoje nurodytą informaciją, su visu ginčijamu nacionalinės teisės aktu galėjo nesunkiai susipažinti ir Komisijos tarnybos, ir galimi tretieji asmenys.

20 — Jeigu, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, glausta informacija buvo pateikta 2011 m. vasario 7 d., galima pagrįstai manyti, kad išimtis taikoma visam 2011 m. vasario mėnesiui, nes atitinkama valstybė narė pagal Reglamento Nr. 800/2008 9 straipsnio 1 dalį turi 20 darbo dienų terminą nuo pagalbos schemos įsigaliojimo pateikti Komisijai informacijos, susijusios su pagalbos priemone, santrauką. Pažymėtina, kad pagal Austrijos teisę energijos mokestis gali būti grąžintas vos už vieną mėnesį, kaip tai matyti iš 2013 m. kovo 19 d. *Verwaltungsgerichtshof* (Administracinis teismas) sprendimo (žr. šios išvados 19 punktą).

72. Tačiau pratęsiant tai, ką jau nurodžiau, reikia pažymėti, kad vienos iš Reglamente Nr. 800/2008 reikalaujamų sąlygų nesilaikymo niekaip negali kompensuoti galimas kurios nors kitos jame numatytos sąlygos laikymasis.

C – *Dėl antrojo klausimo: Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio 1 dalyje numatytas esminis reikalavimas, susijęs su pagalbos „aplinkos apsaugai" schemos buvimu*

73. Antruoju prejudiciniu klausimu Teisingumo Teismo prašoma patikslinti esmines sąlygas, kurių turi būti laikomasi, kad būtų galima taikyti šio reglamento 25 straipsnyje numatytą pranešimo išimtį. Iš tiesų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar išimties taikymui pagal Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnį būtina, kad būtų laikomasi ne tik šioje nuostatoje įtvirtintų sąlygų, bet ir įrodyti, kad nacionalinė aplinkos mokesčių lengvatų sistema padeda veiksmingai apsaugoti aplinką.

74. Nagrinėjamu atveju pateikiamos dvi priešingos nuomonės.

75. Kaip teigia Austrijos ir Estijos vyriausybės bei Komisija, pakanka, kad pagalbos priemonė atitiktų minėtame straipsnyje aiškiai išvardytas išimties suteikimo sąlygas, t. y. Direktyvoje 2003/96/EB išvardytas sąlygas – sąlygą, kad mokesčio sumažinimo naudos gavėjai mokėtų bent Bendrijoje taikomą minimalų šioje direktyvoje numatytą mokestį, ir sąlygą, kad toks sumažinimas būtų taikomas ne ilgiau kaip dešimt metų.

76. Tačiau *Dilly's Wellnesshotel* teigia, kad pagalba, teikiama aplinkos apsaugos mokesčių lengvatų forma, taip pat turi būti laikoma pagalba „aplinkos apsaugai", kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 800/2008 17 straipsnio 1 punktą, kuriame šiuo tikslu yra pateikta apibrėžtis.

77. Jeigu atsižvelgtume, be kita ko, į tam tikrą teismo praktiką, suformuluotą dar prieš priimant Reglamentą Nr. 800/2008 [21], būtų galima nesunkiai suprasti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo abejones, susijusias su tuo, ar ginčijamos mokesčių sumažinimo priemonės iš tikrųjų yra skirtos aplinkos apsaugai pagerinti. Iš pirmo žvilgsnio sunku suprasti, dėl kokių priežasčių šios priemonės pasireiškia žalos aplinkai mažinimu, šios žalos prevencija ar racionaliu gamtinių išteklių naudojimu.

78. Tačiau, aiškinant Reglamentą Nr. 800/2008 pagal jo tekstą, sistemą ir tikslą, būčiau aiškiai linkęs pritarti daugumos įstojusių į bylą šalių išreikštam požiūriui.

79. Aiškinant Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnį pažodžiui, atrodo, kad jame numatytos tik trys sąlygos tam, kad pagalbai būtų taikoma išimtis, t. y. turi būti laikomasi Direktyvos 2003/96 reikalavimų, minimalaus apmokestinimo lygio reikalavimo ir mokesčių sumažinimas turi būti taikomas ne ilgiau kaip dešimt metų.

80. Šioje nuostatoje tiesiog pateikiama nuoroda į pagalbos „aplinkai" schemas ir nepateikiama jokios nuorodos į šio reglamento 17 straipsnio 1 punkte esančią pagalbos sąvokos apibrėžtį. Minėto reglamento 25 straipsnis yra aiškiai susietas su Direktyvoje 2003/96 nustatytų sąlygų laikymusi. Reglamento Nr. 800/2008 31 konstatuojamojoje dalyje šiuo atžvilgiu nurodyta, kad „<...> [D]irektyvos 2003/96/EB <...> sąlygas tenkinančios aplinkos apsaugos mokesčių lengvatos, patenkančios į šio

21 — Žr. Sprendimą *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598), pagal kurį paaiškėjo, kad palankių sąlygų taikymu materialųjį turtą gaminančių įmonių sektoriui taip pat buvo siekiama išlaikyti šio sektoriaus konkurencingumą, ir tai buvo motyvuojama ekologinio pobūdžio motyvais.

reglamento taikymo sritį, turėtų būti laikomos turinčiomis skatinamąjį poveikį atsižvelgiant į tai, kad sumažinti mokesčiai padeda bent jau netiesiogiai gerinti aplinkos apsaugą, nes leidžiama priimti arba toliau taikyti atitinkamą bendrą mokesčių schemą, kuria įmonės, mokančios aplinkos apsaugos mokesčius, skatinamos mažinti taršos lygmenį".

81. Teleologiniu ir sisteminiu požiūriu atrodo, kad Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnyje, kurio pavadinimas yra „Pagalba aplinkos apsaugos mokesčių lengvatų forma", numatyti aplinkos apsaugos mokesčiai, suderinti su Direktyva 2003/96[22], taigi jis skiriasi nuo šio reglamento 17–20 straipsnių, kuriuose numatytos papildomos sąlygos, susijusios su aplankos apsauga.

82. Iš tiesų, kaip matyti iš minėtos direktyvos motyvų (žr., be kita ko, jos 6, 7 ir 12 konstatuojamąsias dalis), šia direktyva atsižvelgiama į aplinkos apsaugos tikslus. Kadangi ši direktyva, kuria pačia atsižvelgiama į aplinkos apsaugos tikslus, yra pagrindas, kuriuo remiantis yra suderinti energijos mokesčiai, šie mokesčiai priskiriami prie aplinkos mokesčių sąvokos.

83. Kitaip tariant, pagalbos schemomis, kurios pripažintos atitinkančiomis 25 straipsnį, t. y. atitinkančiomis: 1) Direktyvos 2003/96 reikalavimus; 2) minimalų apmokestinimo lygį; ir 3) 10 metų terminą, netiesiogiai atsižvelgiama į aplinkos apsaugos tikslus ir jas reikia laikyti aplinkos apsaugos mokesčiais.

84. Kalbant konkrečiau apie šioje byloje nagrinėjamas aplinkos apsaugos mokesčių lengvatas, Reglamento Nr. 800/2008 31 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad jos „laikomos turinčiomis skatinamąjį poveikį atsižvelgiant į tai, kad sumažinti mokesčiai padeda bent jau netiesiogiai gerinti aplinkos apsaugą, nes leidžiama priimti arba toliau taikyti atitinkamą bendrą mokesčių schemą, kuria įmonės, mokančios aplinkos apsaugos mokesčius, skatinamos mažinti taršos lygmenį".

85. Taigi taip papildomai pagrindžiama Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnyje pateikta nuoroda į bent mažiausio Direktyvoje 2003/96 nustatyto mokesčio mokėjimą.

86. Taigi iš Reglamento Nr. 800/2008 struktūros matyti, kad energijos mokesčio lengvatų mechanizmas, atitinkantis bent mažiausio mokesčio mokėjimo reikalavimą, nustatytą Direktyvoje 2003/96, patenka į Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnyje numatytų priemonių taikymo sritį.

D – *Dėl trečiojo klausimo: reikalavimas, pagal kurį ginčijama priemonė gali būti taikoma ne ilgiau kaip dešimt metų (Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio 3 dalis), ir šio termino nenurodymo minėtoje priemonėje pasekmės*

87. Jeigu reikėtų atsakyti į trečiąjį klausimą, tektų išnagrinėti, ar pagal Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio 3 dalį reikalaujama, kad pačioje pagalbos priemonėje būtų aiškiai nurodyta jos trukmė.

88. Manau, kad į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai.

89. Pagal minėtą nuostatą mokesčiai sumažinami „ne ilgesniam kaip dešimties metų laikotarpiui". Šio reglamento 47 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad pasibaigus šiam maksimaliam dešimties metų laikotarpiui valstybės narės turėtų iš naujo įvertinti tokių susijusių mokesčių lengvatų tinkamumą, neatimant iš valstybių narių, atlikus tokį vertinimą, galimybės iš naujo pagal Reglamentą Nr. 800/2008 priimti tokias pačias arba panašias priemones.

22 — Šiuo atžvilgiu žr. Sprendimą *Austrija / Komisija* (T-251/11, EU:T:2014:1060, 202 punktas).

90. Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad ginčijamu pakeitimu, t. y. EAVG 4 straipsnio 7 dalimi, teisė susigrąžinti aplinkos apsaugos mokesčius neribojama laiko atžvilgiu, be to, jame nenurodytas pranešime apie išimtį paminėtas laikotarpis.

91. Aišku, kad Reglamente Nr. 800/2008 aiškiai numatytas priemonių taikymo laikotarpio apribojimas, aiškinamas atsižvelgiant į šio reglamento 47 konstatuojamąją dalį ir 2008–2014 m. valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gaires [23], yra labai svarbus ir privalomojo pobūdžio.

92. Iš tiesų neginčijama, kad suderinamumo pripažinimas, kuris yra numanomas taikant bendrąją išimtį, kaip leidimas nukrypti nuo valstybės pagalbos draudimo principo, neabejotinai turi būti apribotas laiko atžvilgiu [24]. Šis reikalavimas taip pat leidžia užtikrinti galimiems pagalbos schemos naudos gavėjams ir jų konkurentams skaidrų pagalbos priemonių taikymą laikantis tikslų, kuriuos Komisija numatė rengdama tikslias taisykles, valstybėms narėms privalomas pagal bendrosios išimties reglamentus.

93. Tačiau tokiu reikalavimu atitinkama valstybė narė neįpareigojama nurodyti tokio galiojimo laiko apribojimo pačiame nacionalinės aplinkos apsaugos mokesčių sumažinimo ar atleidimo nuo jų priemonės, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, tekste, nes nagrinėjamos pagalbos suteikimas apribojamas laiko atžvilgiu tiesiog pateikiant nuorodą į Reglamentą Nr. 800/2008, kuri, kaip jau nurodžiau, yra privaloma. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, jog Reglamento Nr. 994/98 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagalba, kuriai pagal bendrosios išimties reglamentą, t. y. Reglamentą Nr. 800/2008, buvo pritaikyta pareigos pranešti išimtis, galioja „šio reglamento galiojimo laiką ir 2 ir 3 paragrafuose [dalyse numatytą] tikslinimo laiką“.

94. Be to, manau, kad tokia išvada visiškai atitinka Teisingumo Teismo poziciją Sprendime *Nuova Agricast ir Cofra / Komisija* [25]. Prašomas priimti sprendimą dėl teisėtų lūkesčių ir teisinio saugumo principų laikymosi atsižvelgiant į pagalbos schemą, kuri anksčiau buvo leista Komisijos sprendimu, Teisingumo Teismas nutarė, jog dėl to, kad Komisija paskelbė informaciją *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, nurodydama nagrinėjamos pagalbos schemos taikymo pabaigos datą, „atsargus ir informuotas ūkio subjektas“ galėjo padaryti išvadą dėl pagalbos schemos leidimo pabaigos datos, „net jei minėtos schemos tvarką reglamentuojančiose nacionalinėse nuostatose ir [tam tikruose] teisės aktuose aiškiai nenurodyta data, iki kurios [šiuo tikslu] galima [buvo] dalyvauti“.

95. Todėl manau, kad vien dėl Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio 3 dalyje numatyto maksimalaus dešimties metų termino nenurodymo pačiame ginčijamos nacionalinės schemos tekste šiai schemai negali būti netaikoma minėtame reglamente numatyta bendroji išimtis.

96. Apie tokį reikalavimą negalima spręsti iš Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio 3 dalies teksto, be to, man atrodo, jis būtų visai nepraktiškas, kalbant apie mokestinio pobūdžio priemones, kurios yra periodiškai keičiamos ir kurios, kiek žinau, nėra įgyvendinamos tokį ilgą laikotarpį. Tai patvirtina pagrindinėje byloje nagrinėjama schema, kuri buvo daug kartų keičiama ir kurią, remiantis 2011 m. vasario 7 d. Komisijai persiųstoje santraukoje pateikta informacija, buvo numatyta taikyti nuo 2011 m. vasario 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d.

23 — OL C 82, 2008, p. 1.

24 — Pagal analogiją žr. Sprendimą *Nuova Agricast ir Cofra / Komisija* (C-67/09 P, EU:C:2010:607, 80 punktas).

25 — C-67/09 P, EU:C:2010:607, 71–77 punktai ir juose nurodyta teismo praktika.

IV – **Išvada**

97. Atsižvelgdamas į visus pateiktus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Bundesfinanzgericht* (Federalinis finansų teismas) pateiktus prejudicinius klausimus:

Pagalbos schema, kuria, pažeidžiant 2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 800/2008, skelbiančio tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 straipsnius (Bendrasis bendrosios išimties reglamentas), 3 straipsnio 1 dalį nepateikiama nuoroda į šį reglamentą, nurodant jo pavadinimą ir paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nuorodą, neatitinka sąlygų, kuriomis šiai schemai galėtų būti taikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje (anksčiau – EB sutarties 88 straipsnio 3 dalis) numatytos pareigos pranešti išimtis.

Pagalbos schema, taikoma energijos mokesčio sumažinimo forma, kaip tai suprantama pagal 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/96/EB, pakeičiančią Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą, pagal kurią pagalbos gavėjas moka bent minimalius minėtoje direktyvoje nustatytus Bendrijos mokesčius ir kuri galioja ne ilgiau kaip dešimt metų, patenka į Reglamento Nr. 800/2008 25 straipsnio taikymo sritį.

Pagalbos schema, kuria nesilaikoma Reglamento (EB) Nr. 800/2008 25 straipsnio 3 dalyje reikalaujamo maksimalaus dešimties metų galiojimo termino, neatitinka šiame reglamente numatytos išimties taikymo sąlygų. Toks reikalavimas nebūtinai reiškia, kad šis ribotas laikotarpis turi būti nurodytas pačiame nagrinėjamos schemos tekste.